№ 297 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פריי 20 גראשן Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: ברעזינסקאגאס 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

22-טער יאָרגאַנג. | 23 grudnia 1929 r. | מאָנטאָג, כ"א כּסלו תר"צ.

פּראָפ. בּאַרטעל קוּמט היינט קיין ווּאַרשא

קלאָנגען אוּן השׂערות וועגען צוזאַמענשטעל פּוּן נייעם קאַבינעט

די סיטוּאַציע וועט אוֹיפגעקלערט ווערען נאָר די חגאוֹת

היינט קוּמט פּראָפעסאָר בּאַרטעל קיין וואַרשא

וו אָ ר ש א, 22 (טעל.) היינט פרי קוּמט קיין וואַרשע פּראָפעסאָר בּאַרטעל. זיכּער נאָך זיין אָנקוּמען וועט ער אָפּהאַלטן אַ קאָנפערענץ אין שלאָס. וו׳ מען שׂמועסט קוּמט ער קיין וואַרשא מיט אַ פערטיגער רשׂימה פּוּן די קאַבינעט-מיטגלידער, וואָס וועט ענדגילטיג פעסטגעשטעלט ווערען נאָך אַ פער-שטענדיגונג מיט מ׳ן מלוכה-פּרעזידענט.

וועד עס וועלן זיין די מיטגלידער פּוּן נייעם קאַבינעט איז לעת עתה נישט בעווּאוּסט.

עס געהען אַרוּם וועגען דעם ,פערשידענע קלאָנגען אוּן השׂערות. טייל זאָגען, אַז אין קאַבינעט וועלן אַריין כּמעט אַלע פריהערדיגע מיניסטאָרען, אַנ-דערע ווידער האַלטען, אַז נאָר עטלעכע פּוּן זיי. אַ דריטע השׂערה ווידער איז פערהאַן, אַז דער קאַבינעט וועט בעשטען פּוּן בלויז נייע מיניסטאָרן. מ׳רופט דער-ביי אָן פערשידענע נעמען. זווישען אַנדערע ווערט אוֹיך דערמאָנט דער נאָמען פּוּן גענעזענעם מיניסטער סאָקאַל.

יעדענפאַלס האַלט מען, אַז דער היינטיגער טאָג וועט נאָך קיין קלאָרקייט אין דער לאָגע נישט אַרייַנבּרענגען אוּן די סיטוּאַציע וועט ענדגילטיג אוֹיפגע-קלערט ווערען ערשט נאָך די חגאוֹת.

אינטערוויאוּ מיט פּראָפ. בּאַרטעל וועגען דער איצטיגער סיטוּאַציע

לעמבערג, 22. (א. ה.) היינט האָט פּראָפ. בּאַרטעל געגעבען דעם פאָרשטעהער פּוּן דער „מזרח-אַגענטור" פאָלגענדען קורצען אינטערוויו, וואָס ענטהאַלט דעם קוק פּוּן פּרעמיער-קאַנדידאַט אוֹיף דער איצטיגער סיטוּאַציע.

פּראָפעסאָר בּאַרטעל האָט ערקלערט: באַלד נאָך מיין אָנקוּמען קיין וואַר-שא וועל איך אָפּהאַלטען אַ קאָנפערענץ אין שלאָס, וואו איך וועל איינשטעהן מיט די בעזונדערע קאַנדידאַטען אוֹיף די מיניסטאָרען-פּאָרטפעלען. אָהן אונטער-שיד אין וואָס פאָר אַ מצב עס וועלען זיך געפינען די אַינטערהאַנדלונגען וועגען שאַפען די נייע רעגירונג, וועל איך מאָרגען דינסטאָג אָפּפאָרטען פּוּן וואַרשא, וואָהרשיינליך מיט אַנ׳אַראָפּלאַן, כּדי צו פערברענגען די חגאוֹת אין לעמבערג. דאָנערשטאָג אָוונד וועל איך זוֹרוספאָהרען קיין וואַרשא, כּדי וויטער צו פיהרען די אונטערהאַנדלונגען אוּן זיי וועלען פערענדיגט ווערען וועל איך אַרוֹיספאָהרען קיין ספאַלא כּדי צוזוקומען אוֹיף דער אייזנבאַהנ פּוּן מלוכה-פּרעזידענט.

אוֹיב די כיסיע צו שאַפען די רעגירונג וועט זיך מיר איינגעבען, דאַן וועל איך זיך אומקאָהרען קיין לעמפערג כּדי זיך צו געזעגענען מיט מיינע קאָלעגען אוּן צוהערער פּוּן פּאָלישע כּנסיה, וואָס זייער צאָהל גרייכט ביז 300.

הכּנוֹת צו די וואָהלען איז סאָנ-דאָמירער קריזן

וו אָ ר ש א, 22 (טעל.) דאָס אינערן-מיניסטעריום האָט אָפּיציעל גע׳פּסלט-די וואָהלען אין סאָנדאָמירער קרייז אוּן עס ווערען שוֹין גמאַכט די הכּנות צו די נייע וואָהלען, וואָס זאָלען פאָרגעשריבען ווערען דעם 30 דעצעמבער.

די וואָהלען גופא זאָלען פאָרקוֹמען, לוֹיט אַ פערשטענדיגונג מיט דער הויפּט-וואָהל-קאָמיסיע, בּראָש פּוּן וועלכער עס וועט שטעהן מיניסטער צאָר, אַנ-הויב נאָוועמבער.

היטל ער׳אוֹצעס בעפאָלען דעלעגאַטען

פּוּן א אינטערנאַציאָנאַלער קאָנפערענץ

קאַרלסרוהע, 22 (ספּעצ.) אוֹיף אַ מיטינג, וואָס איז געגעבען געוואָ-רען פאַר די אַנטיילנעמער פּוּן דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנפערענץ פאַר באַהן-טראַפיק האָט זיך אַריינגעריסען אַ מחנה היטלער׳אוֹצעס אוּן שמאַרק צושלאָגען עטליכע דעלעגאַטען.

גאָליציאַנער רבּנים זענען זיך משתדל

דער כּהלה-ראַט זאָל נישט געווען נאָר נאָמינירט ווערען

וו אָ ר ש א, 22 (טעל.) וויַ בעקאַנט טראָגט זיך דאָס בילדונגס-מיניסטער-יום אַרום מיט אַ פראָיעקט צו שאַפען אַ ראַט פּוּן די יודישע קהלות. אינ׳ם ראַט זאָלען געווען בּלויז ווערען וועלטלעכע פאָרשטעהער אוּן רבּנים. אוּן דער ראַט זאָל בעשטעהן פּוּן 21 פערזאָנען.

דער דאָזיגער פראָיעקט באַגעגנעט שטאַרק די גאָליציאַנער רבּנים. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז די טעג געקוּמען אַ דעלעגאַציע פּוּן גאָליציאַנער רבּנים מיט׳ן כאדאראוכער רב צייזנשטיין בּראש, וואָס איז אוֹיפגענומען גע-ווארען אין שלאָס.

די דעלעגאַציע האָט דעם כּלוֹכה-פּרעזידענט איבערגעגעבען אַ מעמאָריאַל, אין וועלכען עס ווערט געזאָגט, אַז די רבּנים האָבען נישט אַרייַן גערעדט אוּן קהלות זאָלען אוֹיפ׳ן יסוֹד פּוּן וואָהלען נישט אַרייַן אונגעוואונגשענע עלע-מענטען פאַר דער פרעזידענט, דערביבער בעטען זיי די מיטגלידער פּוּן ראַט זאָלען נישט געווען נאָר נאָמינירט ווערען.

דער טויטע פּוּן סענאַטאָר זשיסטעו נאדאַרט אין דער ש״יין.

צ ו ר י ך, (י״א) דער פאָרזיצער פּוּן דער „פראָנט-פאַלקסטוּן" סענאַטאָר זש סטעו נאדארט, וועלכער האָט לעצטענס בּי-זוכט ארין ישראל מאַכט אונטער אַ טורנוס אונבאַר דער שוויץ אוּן דאָקטוירט ווענען דאָר לאָגע אוּן א״י נאָך דו אוגרוּטען.

סענאַטאָר נאדארט האָט, שוין נאָענאַל, מען דאָקטוירט אוּן צוריק אוּן באַזוּך וועלכע האָבען ארויסגעפוּן א שמאַר-דען אונטערשרִיפט.

נאָך קורצע אוּן שווערע לײַדען איז געשטאָרבען אוּנזער חשובער אוּן אײַנערגעבענער גבאי פּוּן בית הכּנסת, זאַכאָדניא 42, נ״ע

ירחמיאל ב״ר עקיבה מנחם ז״ל **צימערמאַן**

אין עקטער פּוּן 51 יאָהר.

צו די לוֹיה, וואָס פאָר היינט מאָנטאָג, כ״א כּסלו תר״צ פֿ אַ זייגער נאָכמיטאָג פּוּן טרויער-הויז פּאָלודניאָווּ 11, ווערען געבעט-טען אַלע מתפּלים אָפּצוגעבען דעם נפטר דעם לעצטען כּבוד, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די גבאים פּוּן דער חברה „חייטים"
זאַכאָדניא 42.

נאָך לאַנגע אוּן שווערע לײַדען איז געשטאָרבען אין עלטער פּוּן 51 יאָהר
אונזער לאַנג-יעהריגער מיטגליד נ״ע

ירחמיאל צימערמאַן

מיר בעטען אַלע אונזערע מיטגלידער אָפּצוגעבען דעם פערשטאָרבענעם דעם לעצטען כּבוד, אוּן אנטיילצונעמען אין דער לוֹיה, וואָס קוּמט פאָר היינט מאָנטאָג דעם 23 דעצעמבער 1929 1 אַ זייגער בייסאָג פּוּן טרויער-הויז, פּאָלודניאָווּ 11 **די פערוואַלטונג פּוּן שנײַדער-צער**
אין לאָדז פּיעטריקאָווער 20.

דעם דירעקטאָר פּוּן לאָדזער יודישען טעאַטער „אַרטי",
ה׳ **יוסף סטרוגאַטש** איז פּרוי
דריקען אוֹיס מיטגעפיהל אין זייער טרויער צוליב׳ן טויט פּוּן דער שוועסטער אוּן שוועגערין

העגא פּוּקס
דער קאָמיטעט
פּוּן דער לאָדזער יודישער טעאַטער געזעלשאפט

מיר דריקען אוֹיס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל אונזער ליבען חבר
יוסף סטרוגאַטש אוּן פּרוי
צוליב׳ן טויט פּוּן זייער שוועסטער אוּן שוועגערין

העגא פּוּקס
קינסטלערישע לייטונג אוּן אַרטיסטען-קאָלעקטיוו פּוּן „אַרטי"

דעם חבר
יוסף סטרוגאַטש אוּן פּרוי
אונזער מיטגעפיהל
משה ציטרינאָווסקי אוּן פּרוי

דאָס רעכטסקאָנסולענטען-ביוּרא „Poljus"
אין לאָדז, פּיעטריקאָווער 34, פּראָצעס 1 שטאָק טעל. 160.35
גענייטשט דורך קוואַליפיצירטע פּאַכמענישע קרעפטען
ערלעדיגט: רעקורסען, אַדוואָקאַטיעס, קלויזולען, ביטעס צו דער אַדמי-ניסטראַטיוויער אוּן קאָמוּנאַלער מאַכט, ווי אוֹיך ערלעדיגט געריכטס אוּן מיליטער-ענינים, אָבמאַכען, סטאַטוטען, האַנדלס-קאָרעספּאָנדענץ, איבער זעצונגען אין 6 שפּראַכען, ווי אוֹיך אַדמיניסטראַציע פּוּן הייזער אוּן אַלערליי אוֹיפטראַגען.
בעמ.: ס׳ווערט אוֹיך אוֹיסגעקוֹיפט פּאַטענטען דורכ׳ן אויבּיגען ביוּרא.

דער פאַמיליע **ציטערמאַן** צוליב׳ן טויט פּוּן זייער מאַן אוּן פאָטער
נ״ע **ירחמיאל**
דריקען אין אוֹיס מיין טיפסטען מיטגעפיהל אין בעטייליג מיך אין אייער צער
וואלף קאושוך

א מאהאן שלאַצימער
בעטען, מאַטראַצען, קאָזעטקע נאַכט-טישלעך, (וואש-טיש) אוּן א דעמבאוּוע עס-צימער (2 שעזלאָנג, קרעדענס, טיש, שרַנק-טיש, גענעטע שטוהלען אוּן נאָך פּערשידענע זאַכען) אין גאַנץ גוטען צושטאַנד געלעגענהייטליך בילליג צו פערקויפען. צו ערפאָהרען וווכאַדניא 67, ה. 25 פּוּן 12 ביז 2 נ״מ בּיי ה׳ פרידמאַן.

Dr. Feliks Bornstein
Cegielniana 4, Telefon 134-90.
ספּעציאַליסט: (אָקוּשער אוּן פרוֹיענקראַנקהייטען.)
אין צוריקגעקומען
אוּן נעמט אַן יעדען טאָג פּוּן 7—3 נאָכמיטאָג.

Dr. med. Adam Bender
נאַרוטאָוויטשא 30 טעל. 14-75
ספּעצ. פאָר אינערליכע אוּן האַרץ-קראַנקהייטען

פּריוואַט
טאַנץ-שולע
פּוּן די נייעסטע טענץ
דיפלאָמירטער י. ווייַנטרויב
לערער
נעמט אַן אויסשרייבונגען אוֹיף אײַנצעלנע לעקציעס
וי אוֹיך אין קאָמפּלעטען יעדען טאָג פּוּן 10 פריה ביז 10 אָוונד
קיליינסקעגאַ 44
2-טער הויף פּאָרטער.
די לעקציעס קומען פאָר אונטער דער פערזענליכער לייטונג פּוּן י. ווייַנטרויב אוּן אסיסטענטען.

Dr. M. Lerner
ספּעציאַליסט פּוּן קינדער קראַנקהייטען
זאַכאָדניא 64 טעל. 113.09
צוריקגעקומען
אוֹיגנאַהם-שפּעציאַליסט פּוּן 4—6 נאָכמ. 5443

Dr. med. H. Różaner
ספּעציאַליסט פּוּן הויט- אוּן ווענעריש קראַנקהייטען
אוּן קינדער-אוֹיגקייט
נאַרוטאָוויטשא 9, טעל. 128-08
צוריקגעקהרט
נעמט אַן פּוּן 8 ביז 10 פריה אוּן פּוּן 5 ביז 8 אוּ.
פאָר פּרוֹיען ספּעציעל פאָר חאַרטע-צימער.

Dr. A. Mazur
וסכאדניא 65, — טעל. 166-01
נעמט אַן פּוּן 12.30—1.30 אוּן 4—6 צוועגד:

Dr. Wołkowyski
צענגיעלניאַנא 25
טעלעפאָן **126-87**
ספּעציאַל-ארצט פאָר הויט וועגעריש קראַנק-הייטען אוּן מענער-שוועכע. אלע-ארט אנאַליז
בּהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אַן פּוּן 8—2, אוּן פּוּן 6—9 אָוונד.
בּעזונדער „ארטע-זאַל פאָר פרוֹיען.

Dr. med. H. Krauskopf
אכוּשעריע אוּן פרוֹיען-קראַנקהייטען
צענגעלניאַנא 45 טעל. 113-47
נעמט אַן פּוּן 4 ביז 7 אין אָוונד.

וויַנער ארטאָפּעדישע פּראַצאָוניע
— אונטער אויפזיכט פּוּן א דאָקטאָר ספּעציאַליסט ד״ר מאַכט לוֹיט גיפס-מאַרקען וואָלדקעס געגען פלאַט-קינסטלינגען, ארטאָפּעדישע גאַרסעטען אוּן אפּאַראַטען א. ז. ו. **נדאַנסקא 28.** ו״ו 8 פּוּן 5—7 אָוונד

Dr. med. M. Heller
ספּעציאַליסט פאָר הויט- אוּן וועגעריש קראַנקע אוּן כּוענער-שוועכע
נאוראָווסקא 2, טעל. 179-89
נעמט אַן ביז 10 פריה, אוּן פּוּן 4—8 אָוונד
פאָר פרוֹיען פּוּן 4—6 נאָכמ.
פאָר אונפעמיטעלטע לעטשוניצע פריזען.

אויבעו־הערטע האלטונג פון רעגירונגס-אדוואקאט

אויף דער זיצונג פון דער אויספארשונגס-קאמיסיע

וועגן דער פערהער פון הארי סאקער

ירושלים, 22 דעצ. (יטא) דער פרעזידענט פון דער אויספארשונגס-קאמיסיע האט היינט אויפגעהערט דעם מוסלמער פון רעגירונגס-אדוואקאט עקזעקוציע.

דר. קאמיסיע האט אוהם געשטעלט א רוה פראגע.

סאליסיטאר בעמערמאן (קאנסטרוקטיאמיסט) פרעגט דעם עדות, אז ווען עם וואלט גוט געווען אז ארץ ישראל קען פרעגן שרד מעהר וויפיל עם דארפן האבען די אראבער, צו וואלט נושט לויט זען מיט נוגע געווען דער חוב פון דער רעגירונג צו פארשאפען יודען קויפען ערד.

סאקער: נוין — דאס וואלט נעווען א סבעציעלע עולה פאר יודען, דאס וואלט גישען מאנדאט.

ארו. סטאקער לייגענט א רעזאלוציע פון ציוניסטישען קאנגרעס אין צוריק, אין וועלכער עס ווערט בעטשטעלט, אז די יודען בע'עולה'ס בוי די רעגירונגס-ארבייטען.

סאקער: די וויכטשטע פראגע אין ארץ ישראל איז א שלעכטע, מיר שטרעבען צו העכערע ארבייטס-לוינען פון דער ארבייטערשאפט סט יודישע, די רעגירונג נעמט נאר צו בילוגערע ארבייטס-תנאים, ארא־בער.

ארו. סטאקער לייענט אן'אוינצוג פון א צווייטער רעזאלוציע, אז וועלכער עס ווערען געשולדיגט, אז טויזענדער יודי־שע עמיגראנטען זאלען קומען קיין ארץ ישראל.

סאקער: מיר שטרעבען ארבייצווערע־נען אזוי פיל עמיגראנטען, ווי־פיל עס איז נויטיג פאר דער אינדוסטריע און בלאטצעריע. מיר שוקען נושט קיין עמיגראנטען אויף נאטראנטען.

ארו. סטאקער: נעמט אויך נוט אלס, אז מען דארף אונטערלאזען עדר די ארבייטער.

סאקער: נוין — דאס וואלט נעווען א סבעציעלע עולה פאר יודען, דאס וואלט גישען מאנדאט.

ארו. סטאקער לייענט א רעזאלוציץ פון ציוניסטישן קאנגרעס אין צוריק, אין וועלכער עס ווערט בעטשלאסען, אז די יודען בע'עולה'ס בוי די רעגירונגס-ארבייטען.

סאקער: די וויכטשטע פראגע אין ארץ ישראל איז א שלעכטע, מיר שטרעבען צו העכערע ארבייטס-לוינען פון דער ארבייטער, אז ער זאל נישט ווערען בע'עולה'ס בוי די רעגירונגס-ארבייטען.

ארו. סטאקער: די וויכטשאפטלעכע פאלוטע פון ארץ ישראל איז א שלעכטע, מיר שטרעבען צו העכערע ארבייטס-לוינען פון דער ארבייטער, אז ער זאל נישט ווערען בע'עולה'ס בוי די רעגירונגס-ארבייטען.

סאקער: די רבנים וואלטען געפרעגט בעווען, זי האבען אבער מורא געהאט אז די ארבייטער וועלען הונגען בראנגען א געשרי בענעם נעוועלן פון מערקט אין אהר ווינטס דאך, אז אין טשרקט איז דאס נעשרי בענע נעוועלן אלז עפעם אנ־דערש ווי דאס פאקטישע נעוועלן.

ארו. פרידי: דאס וואלט זיך דו זיכער אויס, ווי ער וואלט נושט נעווען דער „ארט“ אינוס. פרענקל, וועלכער האט זיך איצט צוריקגעשטעהרט קין בערלין נאך א לענגערע רעזוך דורך פוילען אין רוסלאנד, האט אין א געשפרעך מיט'ן פארשידענעם פון דער יודישער מעלקערונג פון פארשידענע גענענדען א גלענצענדען בילד פון דער שווערער לאגע פון דער יודי־שער באפעלקערונג אין מזרח־אירא־בע: די קאנקורענץ־שאהינקעט פון יודישען האנדווערקערס האט זיך לעיטשעם בע דערמעגר אפגעשוואכט אין א רעה דאנ־ווערקער־צוזאמענבראך. עס זענען אבער פארשידענע מיקור פון קרעדיט פאר'ן יודישען האנדווערקער. די קרעדיט־קאאפעראטיוון בילדעען איצט דעם אנטציטען מקור פון קרעדיט פאר'ן יודישען האנדווערקער. די קרעדיט־קאאפעראטיוון זענען אבער נאך נישט אין שטאנד צו דעקן דעם גאנצען באדארף פון יודישען האנדווערקער. אהן קאאפעראטיוון.

סאקער: איך צוה צוריק מען בעמער־קונג.

פרידי: צי זענען פערהאן מעסיגע ציוניסטען?

סאקער: יא

פרידי: לייענט דען אן'אויסצוג אין א רעזאלוציע פון אדמיניסטראטיוון ר אט פון דער יודישער „אגענץ“, אין וועל־כער עס ווערט געפאדערט בעראטונגס־רעכט ביים פערסאנאלען־צוזאמענשטעל פון די רעגירונגס־בעאמטע.

סאקער: דעם איז א פרינציפ ביים אויסוועהלען בעאמטע.

אדוו. פרידי שטעלט נאך דעם עדות איניגע פראגען, ווי למשל, צי ער איז אן'ארטאדאקס וויפיל מאל ער שוין גיעוען ביים כותל, וכדומה.

סאקער ענטפערט לאקאניש.

פרידי: חזרט איבער וויצמאן'ס ווער־טער, אז אין משך פון יאהר הועלפן איינוואנדערן 200 טויזענד יודען קיין ארץ־ישראל, ער דערמאנט אויך וויצ־מאן'ס אונצופרידענהייט מיט דער ארץ־ישראל רעגירונג.

סאקער: די ציוניסטישע לייטונג האלט, אז די רעגירונג האט נישט געשטרעבט צו מאכען ארץ־ישראל אלס „נאציאנא־לע היים“ פאר יודען, יודען האבען פון איהר נישט בעקומען קיין באדעזן, זי זי האט בעגרעניצט די עמיגראציע.

אויף דער זיצונג איז אויך געווען א דיסקוסיע וועגען יט"א.

מארגען ווערט פערהערט הרב סלא־נים פון חברון.

ווי בעוואוסט איז אין חברון ערמאר־דעט געוואלדען זיין זוהן, שנור א אייניקעל.

—0—

באנקעט
לכבוד וויצמאן

לאנדאן, 22 דעצ. (יט"א) דער אנגלא־אלעמטינא קלוב האט אייגע־ארדענט א באנקעט לכבוד חיים וויצ־מאן, פארזיצענדער פין בצנקעט איז געווען דושעמס ראטשילד.

שווערע לאגע פון יודישן האנדווער־קערטום איז מזרח־אייראפא.

פ ע ר ל י ן, (יט"א)

דער מומנלזר פון צענטראל־אס פון „ארט“ אינוס. פרענקל, וועלכער האט זיך איצט צוריקגעשטעהרט קין בערלין נאך א לענגערע רעזוך דורך פוילען אין רוסלאנד, האט אין א געשפרעך מיט'ן פארשידענעם פון דער יודישער מעלקערונג פון מזרח־אייראפא: די קאנקורענץ־שאהינקעט פון יודישען האנדווערקערס האט זיך לעיטשעם בע דערמעגר אפגעשוואכט אין א רעה דאנ־ווערקער־צוזאמענבראך. עס זענען אבער קלוין אינדוסטריע. עס זענען אבער גוטע פראבלעם אין די מעלנוש פון קרעדיט־קאאפעראטיוון אין מזרח־אייראפא זענען נאך נישט אין שטאנד צו דעקן דעם קרעדיט־באדארף פון יודישען האנדווערקער. אין מזרח־אייראפא זענען נאך פארהאן גרויסע מעלוקטעטען פאר דער אנטוויקלונג פון יודישען האנדווערק אין דער קלוין אינדוסטריע. אין דער ערשטער רייע זענען אבער נישט דאס קרעדיט־פראבלעם, נאר דער אוסגעשפראכענער אומגעהעריגער קאנקורענץ פון דער אומגעהעריגער אנטוויקלונג פון דער גרויסער אינדוסטריע.

ס'זענען אבער אויך אנדערע פראבלעמען, וועלכע אפעקטירן דעם יודישען האנדווערקער, בעת ער איז נאך נישט אין שטאנד צו קאנקורירן מיט דער גרויסער אינדוסטריע. אזוי ווי דער יודישער האנדווערקער איז נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אין גרויסע קוואנטיטעטען, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע, איז ער נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויך אין גרויסע פרייזען. ער איז אויך נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויף קרעדיט, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע. ער איז נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויף קרעדיט, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע. ער איז נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויף קרעדיט, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע.

—0—

אלמנה פון ארטיסט ראלאנד
פאדערט 240.000 זל. ענטשעדיגונג פון לאווישער מאניסטראט

וואַרשא, 12 (טעל.) די אלמנה פון טראגיש אומגעקומענעם פוילישען ארטיסט ראלאנד, וואס איז דער'הרי'ט געווארען א אויטא־קאטאסטראפע אויפן שאסעע הינטער לאווישט, האט אנגעקלאגט אין געריכט דעם לאווישער מאגיסטראט, פון וועלכען זי פאדערט א ענטשעדיגונג פון 240 טויזענד זל. וואס עס בעטרעפט די סומע פון 10 יאהר גאשע, וואס ראלאנד האט בעקומען אין אטער.

די אנקלאגע ווערט מאטיווירט דערמיט, וואס די קאטאסטראפע איז פאר־טעגעקומען צוליב'ן שלעכטען שאסע.

ענטוויקלונג פון די יודישע קרעדיט־קאאפעראטיוון אין טשעכאסלאוואקיי

פ ר א ג, (יט"א)

דער פארבאנד פון די יודישע קרעדיט־קאאפעראטיוון אין טשעכאסלאוואקי, וואס האט ארומצאמוועלט בי־נא אויפ 11 קאאפעראטיוון אין קארפאטען־רוס־לאנד פארפרעטערט לעצטענס זיין מעמי־קומען־געבוט אויך אויף דער סלאוואקי. אין דער נאהענטסטער צוקונפט ווערען יודישע קרעדיט־קאאפע־ראטיוון אין בראטיסלאווא, נאוט זאמי־קו, נוטרא, בעראנזא א. אנד.

דער אומצאץ־קאאפעראטיוון פון די יודישע קרעדיט־קאאפעראטיוון בין 15 מיליאן קראנען. דער „רושאינא“ איז בעמטענוקט אין די קאאפעראטיוון מיט א סומע פון 4 מיליאן משעכושע קרא־נען.

—0—

שרשטער דאקטאר פון ירושלים'ער אוניווערזיטעט ווערט בעשמעטיגט דורכ'ן פאריזער אוניווערזיטעט

פ א ר י ז, (יט"א)

די טאג האט די אסטאלוועמיון פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירו־שלים פרל. אננא ראוור פעשטעלט אחר דאקטאראט־דיסערטאציע אין פא־ריזער אוניווערזיטעט וועלכע איז פון פראפ. אדלער פון ירושלים'ער אוני־ווערסיטעט.

דאס איז דער ערשטער דאקטאראט פון העברעאישען אוניווערזיטעט, וואס איז בששעפונג ווערען דורכ'ן פאריזער אוניווערזיטעט.

—0—

בעראטונגען פון דער הויפט־פערוואלטונג פון „צענטראל־פעראיין“

פ ע ר ל י ן, (יט"א)

די טאג זענען דא פארגעקומען די בע־ראטונגען פון דער הויפט־פערוואלטונג פון „צענטראל־פארעין פון דייטשע בירגער פון משה“. אין משך פון די בעראטונגען זענען אויסגעהערט ווע־רען א רייה בריכטען וועגען דער שעדי־גער, יודישהצערישער טעטיגקייט פון די נאציאנאל־ליגע, וועלכע קלעבט בען נישט אובער אין מונכען, פרי שע־דיגען די וועגען יודישע קרעדיט־קאאפע־ראטיוון אין בראנדענבורג, שלעזיען אין פאלנישע.

דער יודישע יוגענד־טאג אין דער שוויץ.

ב א זעל, (יט"א)

דא אין פארנעהמען דער צווייטער צוזאמענפאהר פון יודישען יוגענד־פער־באנד, וואס איז נעגרינדעט בע־שטעלט וויאדוכטאן גראבסקי דעם פו־נקציאנירענדען מאנושעווסקי. צום סוף ווידקעלערט ער, אז מען טוילען דאס גלייך האט ער נישט נעוואלט קויפען קיינעמס שמועסן אין סיום אין מעהר וויזיכער, וואראום... ער אין דאך אוטאך פון דער רעגירונג נישט וואראנג אפילו צו ער האט יא ציטירט ארדער נושט צו טרוי פון סיום.

א שהנער בעווען.

דער שוויץ.

נעכטען 11 פריה איז אויף דעם ל.א.ק.־פלאץ פארגעקומען דער לעצטער מעטש אין לאדז צווישען „ל.ט.ס.ג.“ און „אגניסקא“ פון ווילנא. דער מעטש האט געהערט צו דעד סעריע קוואליפיקאציע מעטשען פאר'ן אריבערגעהן אין דער עקסטרא־ליגע, און איז געווען דער פי־נאל קאמף.

„ל. ט. ס. ג.“ האט געוואלט מיט דעם מעטש ארויסווייזען, אז ער איז א פא־סיגער קאנדידאט פאר דער ליגע, און אז ער האט זיין נצחון עהרליך פערדינט.

דער מעטש איז געפיהרט געווארען, בייי א שטארקען ווינד. טראץ דעם קאל־קו געהאט צו ברענגען א צוויי־ווינדעל, וואס אין דער ערשטער האלפט האט דער ווינד געהאלפן „גאל“ פון די פוילישע פינאנצצען צו בע־קומען אויף דער אינטשרוועל צו טויזענד, אז דאס, וואס ער האט גע־קריגען אויף דער אינטשרוועל פון דעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופען קאריפציע־סומען. גראבסקי האט דעם גאנצען פרימ פון דער ערשטער האלפט גוט גע־שפילט, נאר אין דער צווייטער האלפט האט ער נושט נעוואלט קוים נעהאט צו ברענגען נאך א צווי־ווינדעל, ווי ער האט נושט געוואלט, האט ער זיך אויסגעשלויסן אין שפיל־ווייז, ווי דער ווינד האט נאך נושט נאכגעלאזט, האט ער שוין נישט נעקאנט אויפהערן מיט שפילן.

דער מומנלזר פון „ארט“ אינוס. פרענקל, וועלכער האט זיך איצט צוריקגעשטעהרט קין בערלין נאך א לענגערע רעזוך דורך פוילען אין רוסלאנד, האט אין א געשפרעך מיט'ן פארשידענעם פון דער יודישער מעלקערונג פון מזרח־אייראפא: די קאנקורענץ־שאהינקעט פון יודישען האנדווערקערס האט זיך לעיטשעם בע דערמעגר אפגעשוואכט אין א רעה דאנ־ווערקער־צוזאמענבראך. עס זענען אבער קלוין אינדוסטריע. עס זענען אבער גוטע פראבלעם אין די מעלנוש פון קרעדיט־קאאפעראטיוון אין מזרח־אייראפא זענען נאך נישט אין שטאנד צו דעקן דעם קרעדיט־באדארף פון יודישען האנדווערקער. אין מזרח־אייראפא זענען נאך פארהאן גרויסע מעלוקטעטען פאר דער אנטוויקלונג פון יודישען האנדווערק אין דער קלוין אינדוסטריע. אין דער ערשטער רייע זענען אבער נישט דאס קרעדיט־פראבלעם, נאר דער אוסגעשפראכענער אומגעהעריגער קאנקורענץ פון דער אומגעהעריגער אנטוויקלונג פון דער גרויסער אינדוסטריע. אין דער ערשטער רייע זענען אבער נישט דאס קרעדיט־פראבלעם, נאר דער אוסגעשפראכענער אומגעהעריגער קאנקורענץ פון דער אומגעהעריגער אנטוויקלונג פון דער גרויסער אינדוסטריע.

ס'זענען אבער אויך אנדערע פראבלעמען, וועלכע אפעקטירן דעם יודישען האנדווערקער, בעת ער איז נאך נישט אין שטאנד צו קאנקורירן מיט דער גרויסער אינדוסטריע. ער איז נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אין גרויסע קוואנטיטעטען, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע, איז ער נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויך אין גרויסע פרייזען. ער איז אויך נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויף קרעדיט, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע. ער איז נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויף קרעדיט, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע. ער איז נישט אין שטאנד צו פארקויפן זיינע פראדוקטען אויף קרעדיט, ווי דאס טוט דער גרויסער אינדוסטריע.

וולאדיסלאוו גראבסקי פערענטפערט זיך

ער זאגט, אז מיט'ן געבען קי"עדיץ אויף די אינטערוענציעז פון דעפוטאטען האט מען נישט געוואלט קויפען די שתיקה פון סיים

מינוסטער קוויאטקאווסקי'ס פארוואר־פען דעם נעגען. פרעמיער־מינוסטער וולא־דיסלאוו גראבסקי האבען נעשריבען "אמת־ל אדלי, אז דאס, וואס ער האט נעשריבען קרימינאל־פאליציי־סומסטם. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט קיין מעגלי־קייט צו פערפאלגירן נאך אנדערע פער־שולדונגען פון מוג. מאטשושעווסקי, אז ער וואלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט.

דער עיקר נעהט אבער דעם „נשוי־גאל“ פון די פוילישע פינאנצצען צו בע־ווייזען, אז דאס, וואס ער האט נעשריבען קרימינאל אויף דער אינטשרוועל צו בע־שולדיגען אויף דער פעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופירן קאריפציע־סומסטם. גראבסקי טשרלעט דא פרום די אויגען צום הי־מעל אין שרעקט, אז דאס איז נעווען בלוי א פרוי פון דער רעגירונג, נאר פון פארשטעהער פון דער רעגירונג, נאר פון ארבייטשי: צד. ער דערמאנט סאקער'ס ווערטער אויפן פרינצעדרונגען פארהער, אז יודען מיטרן אויס צו ערהאלטן נושט נוטיג אין פלאטצ זאלען בצנקצען אויף מיר אויף אומבוג פארשרעבען אין מען זפרון.

סער מעריטש: אין איך אויך.

אדוו. פרידי: אהר ווען מוג נושט אפשרעקען מוס אטשטץ אויסרופען.

האפקינס מעדיום (לבית־ל) זאגט צו סאקער: איהר טעגט (יט"א) דער אנטוויקלונג פון דער הויפט־פערוואלטונג פון „צענטראל־פעראיין“

פ ע ר ל י ן, (יט"א)

די טאג זענען דא פארגעקומען די בע־ראטונגען פון דער הויפט־פערוואלטונג פון „צענטראל־פארעין פון דייטשע בירגער פון משה“. אין משך פון די בעראטונגען זענען אויסגעהערט ווע־רען א רייה בריכטען וועגען דער שעדי־גער, יודישהצערישער טעטיגקייט פון די נאציאנאל־ליגע, וועלכע קלעבט בען נישט אובער אין מונכען, פרי שע־דיגען די וועגען יודישע קרעדיט־קאאפע־ראטיוון אין בראנדענבורג, שלעזיען אין פאלנישע.

דער יודישע יוגענד־טאג אין דער שוויץ.

ב א זעל, (יט"א)

דא אין פארנעהמען דער צווייטער צוזאמענפאהר פון יודישען יוגענד־פער־באנד, וואס איז נעגרינדעט בע־שטעלט וויאדוכטאן גראבסקי דעם פו־נקציאנירענדען מאנושעווסקי. צום סוף ווידקעלערט ער, אז מען טוילען דאס גלייך האט ער נישט נעוואלט קויפען קיינעמס שמועסן אין סיום אין מעהר וויזיכער, וואראום... ער אין דאך אוטאך פון דער רעגירונג נישט וואראנג אפילו צו ער האט יא ציטירט ארדער נושט צו טרוי פון סיים.

א שהנער בעווען.

דעם הויפט־רעפעראט אויפן צוזא־מענפאהר האט געהאלטען פרוי ר"י וועלרער — שטענבערג, וועלכע האט אויסגעפיהרט, דאס די נעטרעלזיטעט שטעהט נושט אין סתירה מיט'ן פרינצ מענונגס־אויסטויש אונטרהאלב פון פערבאנד.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו פארשטארקען די קולטור־אבטיילונג און האט געהאלטען א נומ לעזונג פון פערבאנד.

—0—

פון דער ספארט־וועלט

„ל.ט.ס.ג.“ ענדגילטיגער פוטבאל־מייסטער פון פ.ז.פ.נ. און געהט אריין אין דער ליגע

„ל. ט. ס. ג.“ — „אגניסקא“ (ווילנא) 2:3

נעכטען 11 פריה איז אויף דעם ל.א.ק.־פלאץ פארגעקומען דער לעצטער מעטש אין לאדז צווישען „ל.ט.ס.ג.“ און „אגניסקא“ פון ווילנא. דער מעטש האט געהערט צו דעד סעריע קוואליפיקאציע מעטשען פאר'ן אריבערגעהן אין דער עקסטרא־ליגע, און איז געווען דער פי־נאל קאמף.

„ל. ט. ס. ג.“ האט געוואלט מיט דעם מעטש ארויסווייזען, אז ער איז א פא־סיגער קאנדידאט פאר דער ליגע, און אז ער האט זיין נצחון עהרליך פערדינט.

דער מעטש איז געפיהרט געווארען, בייי א שטארקען ווינד. טראץ דעם קאל־קו געהאט צו ברענגען א צוויי־ווינדעל, וואס אין דער ערשטער האלפט האט דער ווינד געהאלפן „גאל“ פון די פוילישע פינאנצצען צו בע־קומען אויף דער אינטשרוועל צו טויזענד, אז דאס, וואס ער האט גע־קריגען אויף דער אינטשרוועל פון דעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופירן קאריפציע־סומסטם. גראבסקי טשרלעט דא פרום די אויגען צום הי־מעל אין שרעקט, אז דאס איז נעווען בלוי א פרוי פון דער רעגירונג, נאר פון פארשטעהער פון דער רעגירונג, נאר פון ארבייטשי: צד. ער דערמאנט סאקער'ס ווערטער אויפן פרינצעדרונגען פארהער, אז יודען מיטרן אויס צו ערהאלטן נושט נוטיג אין פלאטצ זאלען בצנקצען אויף מיר אויף אומבוג פארשרעבען אין מען זפרון.

סער מעריטש: אין איך אויך.

אדוו. פרידי: אהר ווען מוג נושט אפשרעקען מוס אטשטץ אויסרופען.

האפקינס מעדיום (לבית־ל) זאגט צו סאקער: איהר טעגט (יט"א) דער אנטוויקלונג פון דער הויפט־פערוואלטונג פון „צענטראל־פארעין פון דייטשע בירגער פון משה“. אין משך פון די בעראטונגען זענען אויסגעהערט ווע־רען א רייה בריכטען וועגען דער שעדי־גער, יודישהצערישער טעטיגקייט פון די נאציאנאל־ליגע, וועלכע קלעבט בען נישט אובער אין מונכען, פרי שע־דיגען די וועגען יודישע קרעדיט־קאאפע־ראטיוון אין בראנדענבורג, שלעזיען אין פאלנישע.

וולאדיסלאוו גראבסקי פערענטפערט זיך

ער זאגט, אז מיט'ן געבען קי"עדיץ אויף די אינטערוענציעז פון דעפוטאטען האט מען נישט געוואלט קויפען די שתיקה פון סיים

מינוסטער קוויאטקאווסקי'ס פארוואר־פען דעם נעגען. פרעמיער־מינוסטער וולא־דיסלאוו גראבסקי האבען נעשריבען "אמת־ל אדלי, אז דאס, וואס ער האט נעשריבען קרימינאל אויף דער אינטשרוועל צו בע־שולדיגען אויף דער פעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופירן קאריפציע־סומסטם. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט.

דער עיקר נעהט אבער דעם „נשוי־גאל“ פון די פוילישע פינאנצצען צו בע־ווייזען, אז דאס, וואס ער האט נעשריבען קרימינאל אויף דער אינטשרוועל צו בע־שולדיגען אויף דער פעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופירן קאריפציע־סומסטם. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט.

דער עיקר נעהט אבער דעם „נשוי־גאל“ פון די פוילישע פינאנצצען צו בע־ווייזען, אז דאס, וואס ער האט נעשריבען קרימינאל אויף דער אינטשרוועל צו בע־שולדיגען אויף דער פעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופירן קאריפציע־סומסטם. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט.

דער עיקר נעהט אבער דעם „נשוי־גאל“ פון די פוילישע פינאנצצען צו בע־ווייזען, אז דאס, וואס ער האט נעשריבען קרימינאל אויף דער אינטשרוועל צו בע־שולדיגען אויף דער פעפומאמען קאן מען בשום אופן נושט אגרופירן קאריפציע־סומסטם. גראבסקי טשרלעט קודם כל פעסט, אז אינמער די וועלט נעהאט פרענען נאך אנדערע פער־שולדונגען בישהיגען, דארף מען דאך נוט מוגען מי יודע וואס, ווען פרוס אוו ארוס פערברעכען די קרעדיטס, ווען ער האט נישט נעוואלט, אז דאס זאל נישט קומען צו פובליק־קייט.

BANK SPÓŁDZIELCZY
Kupców i Przemysłowców w Łodzi
Spółdz. z ogr. odpow. Tel. 136-46
פראנט 1-טער שטאק
39 צגעגעריאנא 39
פראנט 1-טער שטאק
נעמט אן וועקלען, פראכטען אן פערשידענע דאקומענטען אויף אינקסע אויף אלע פלעצער
אין גאנץ פוילען בייי א מינימאלער פראוויזיע אן צאהלט אויס דעם זלבען טאג, וויייט איבער
געלד אויף גאנץ פוילען, נעמט אן וויקלאדען, אייגלאגען, נדן-געלדער אן קלענערע אפשפא־
רונגען אויף די בעסטע בעדינגונגע, מאכט דיסקאנטא אן גיט אויס אוראנסען אויף אינקאסא
ערלעדיגט אלס פינקטליך אזן רעיעל! (די באנק איז אפען פון 9 ביז 2 מיטאג.)

לאדזער טאגעבלאט

די ששים פון אונזערע פריינד.

אין דער גאנצער צעט פון דעם שוש־רען קרוזם אין ארץ ישראל האבען מיר אנגעשטרענגט אונזערע אויגען — צו עס ופט זיך נישט אף חוך אן ווערזע די שטום פון אונזערע אוי־פלויערטע פרענד? מיר האבען אומגעקוקט אויף אלע זיטען, צו זיי קומען שוין אף בעוואלדנט מוט זייער גאנצען רימשלוסען פלי־זיין ארויס־צוגיין ווערט אין צו דער בוכשטאבען זיי נישט גענוג אף דעם אז זיי זענען אלע פון אונז, נישט נאר פון אונזער קאמפלעט — קנאפ נישט געפאהלט. אין די פרענד — שוטום האבען זיי נישט אונגאנצען זיך שוטינען. לעצטענס האבען זיי שוין אפילו פלוטעריגע פעוואלדען — ווערוש זיזור אין אפשר נאך אונגאם — דעם קאליפיאל אמט מוס פערשוידענע ד־א־זען, נאר וועלכע עם זענען זיקומען זיהר בעזאנדערס אבער וועגן אויפרעגענדע קישיות. אבר אזוי אין א קאר, אין א שטרויקע קיין האט מען נישט נעהערט — אונזערע פרענד. אין מיר האבען דאך עפעדעס נעהאט זיהר פון פרענד. איז עם האט נעשפרעכט אין מוח: וואו זענען זיי, די פרענד?

אין דער שארלער שטום פון אונ־זער פרענד, האבען מיר, א חוין דעם גאסטמוזיק גוטען, נעפאנגען א ארויסט, אן'ארמזונגע, אבער עם אין אונדזער נעקומען אין אלע האבען מיר שטומ דער פרענד פון אונ־זער יוגנט, פון די שיינאים יאהרען וואס מיר האבען צוזאמ־מען פארבראכט. די אונגע־נערניע זאפאסען. אין דאס האבען מיר, אט זיי דאנקען, נישט וועגען, אז מיר האבען נעקוקט אויפצופלוטן, נישט נע־נאכגעלאזען אין א לעפעדיגשיין שלעכט אין דו וואס זענען בוי אונז זעהר נעזונט אין פרעמדיגשיין אין אונזערע פרענד אין מיר זענען אפילו נישט נעבוירען אין אמעריקא.

מוס א גרויסער צעט האט זיך צום ווישען דערהערט די שטום פון הער־ציגל, וואס זענען בייא פון אונז אין ארץ ישראל. מיר האבען אנגעשטרענגט אונזערע אויערן צו הערען — צו עס ופט זיך נישט אף חוך אן ווערזע די שטום פון אונזערע אינ־פלויענסע פרענד? מיר האבען אומגעקוקט אויף אלע זיטען, צו זיי קומען שוין אף בעוואלדנט מוט זייער גאנצען רימשלוסען פלי־זיין ארויס־צוגיין ווערט אין צו דער בוכשטאבען זיי נישט

א גרויסער טומעל וועגען גארנישט...

מיט וואס האט זיך פערענדיגט די „אויספארשונגס-קאמיסיע" פון דער לאדזער קהלה?

די נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג.

אויף דער טאג-אָרדנונג פון דער נעכטיגער קהלה-זיצונג איז געשטאנען די פראגע וועגן א קויפלען-אקציע פאר דער ארומיגער בעפעלקערונג, אבער... דערצו איז נישט געקומען. שרעלעריגע איז געווארן: אויסבוים-אונטערנעהמונגען קאן מען פיהרען נאר מען מעג האבן א קאנצעסיע פון דער זיאיעוואדזטוב.

די בכורה צובקומען קאנצעסיעס האבען מלוכה'שע און קאמונאלע אינסטיטוציעס. קאנצעסיעס ווערען אויסגענעבן אויף א משך פון 10 ביז 20 יאהר.

פירמע „מעליניאק און וויים"

ווערט בויצעט א פיזבריק פון בוימוואל-אויסארבייטונגען אויף זאקאנטנא 34 האט זיך געוועגדעט צום לאדזער האנדעלס-נערימט מיט דער ביטע ווענען בעשטימטען איהר א „נאדזאר" די אקטי-ווען פון דער פירמע בעטרעפען 576,101 זל., די פאסיוועז 140.507 זל.

א ביטע ווענען א „נאדזאר" האט אויך דערלאנגט די פירמע „פלאמיען" פיעדריקאוער 107. די אקטיוועז פון דער אוטטערגעהמונג בעטרעפען 483.624 זל. די פאסיוועז 361.153 זל.

א „נאדזאר" בעטט אויך די פירמע פון מרדכי קלאגמאן זאוואדזקא 26.

פירמע מאליניאק און וויים

ווערט פון נייטיגקייט-אויפזוכט

די פירמע „מעליניאק און וויים", וועלכע בויצעט א פיזבריק פון בוימוואל-אויסארבייטונגען אויף זאקאנטנא 34 האט זיך געוועגדעט צום לאדזער האנדעלס-נערימט מיט דער ביטע ווענען בעשטימטען איהר א „נאדזאר" די אקטי-ווען פון דער פירמע בעטרעפען 576,101 זל., די פאסיוועז 140.507 זל.

א ביטע ווענען א „נאדזאר" האט אויך דערלאנגט די פירמע „פלאמיען" פיעדריקאוער 107. די אקטיוועז פון דער אוטטערגעהמונג בעטרעפען 483.624 זל. די פאסיוועז 361.153 זל.

א „נאדזאר" בעטט אויך די פירמע פון מרדכי קלאגמאן זאוואדזקא 26.

ווי א בעשולדיגונג

נענען וועלכע עם איז פארוואנען. מחמת דעם לעזען פאר די ה"ה נימאן איז האבמאן, אז די קהל-[illegible]

וויטער ווערט פארלעזונגט א ברוף פון דער שטאט-סטארשטוב, וועלכע פאדערט אין משך פון יאנואר 1930 אויסצוארבייטען דעם קהלה-בודושעט פאר'ן קומענדיגען יאהר. די סטארשטוב וויל ווארענט, אז זי וועט נישט דולדען קיין פערשלעפטע.

דערויף ווערט גלייכפאלס א ברוף פון יודיש-וויסענשאפטלעכען אונטערשטיצונג-פארבאנד אז זי וועט נישט דולדען אז מען זאל בעשטימטע אין סיבוועזען מיט דער צוזאמענהאנג מיט דער חנוכה-אקציע פון יו"א

לויט'ן פארשלאג פון פרעזידיום מינצ-בערג בעשטימט די קהלה-פערוואלטונג 500 זל. פאר'ן בנין פון יו"א. די סומע — בעמערקט ה' מינצבערג — איז אזוי קליין מחמת דעם, וואס די פאזו-ציע פאר יו"א איז דורכ'ן מונזטשטער-יום אראנזשירט געווארן. אזוי ווי דער קהלה-פערוואלטונג האט נישט קיין אנדערע פאנדעס.

עם ווערען נאר בעטראכט אויפגאבען וועגען דרוגשטערע שטיצע פאר קראנקע, פאר וועלכע עם ווערען בע-שטימט שפעטער פון 150 ביז 200 זל. פאר יעדען.

אין דא, בעם צוזאמען פאקט פון סדר-היום, הויבט זיך אן דאס סאמע גע-רעדט. עם האנדעלט זיך וועגען דער בעשולדיגונג פון פרעזידיום. פרעזיום מינצבערג גיט אויפטו, אז די

אויספארשונגס-קאמיסיע

וואס איז געשאפען געווארן צו דעם צוועק, האבע אפגעהאלטען צוויי זיצונ-גען. אויף דער בזוטע צו קאנקרעטיזירען זיין בעשולדיגונג, האט פרעזיום רוים ער-קלערט, אז מחמת די בעשולדיגונג איז נוגע דער קהלה-פערוואלטונג, קאן ער דעם ענין נישט אפשטעלען דער קהלה פערוואלטונג, נאר דעם קהלה-ראט.

פרעזיום ארוי. וויצמאן ווענדעט זיך דאן צו פרעזיום, אז ער זאל אוהם, חן וויצמאנ'ן זאלען, צו ער, וויצמאן, איז אויך פערמישט אין דער בעשולדיגונג פון נעמען שאפקע-לעזל. פרעזיום רוים ענט-פערט: מעגליך, אז די גאנצע בעשולד-יגונג איז שולדיג, מעגליך, אז קיינער נישט. נאר דער קהלה-ראט ווענט דאס ענין שוין בעטראכטען.

עם צוגעלייגט זיך א לעטערשאפט-לויבע פון פראפעסאר ווילנער, וועלכע פאדערט אז דער ענין זאל ווערען דורכגעפיהרט.

* * *

נישט לאנג איז געשהאהן אזא פאל. א בכבוד'ער פרומער יוד פון הייסישען רבנים-יחוס האט זיך גוט ארויפגעארי-בעט. ער איז א שהנער בעל-הבית אין שוהל, גוט בעגע צדקה או בעכ[illegible] זיך אין פערשידענע יודישע אונטערנע-מונגען. זיין פרוי איז אויך מעשיג אין פרויען-ארגאניזאציעס, וואס האבען צו מיט ארמאקאסיש-יודישע אנגעלע-גענהייטען. זי האבען דערוואקסענע קינ-דער. אינ מאלשער האט זיך בעפינ-דען פון א יינגען מאן, וועלן זי האט געלערנט די שולע. די פרענדשאפט האט זיך יונגערמאן צו פרויען-צימער. דאס הויס איז אפען פאר יעדען. אויך א קונה פון דער שטאט-סטארשטוב איז אפט געווען אין דעם הויז.

וויטער ווערט פארלעזונגט א ברוף פון דער שטאט-סטארשטוב, וועלכע פאדערט אין משך פון יאנואר 1930 אויסצוארבייטען דעם קהלה-בודושעט פאר'ן קומענדיגען יאהר. די סטארשטוב וויל ווארענט, אז זי וועט נישט דולדען קיין פערשלעפטע.

דערויף ווערט גלייכפאלס א ברוף פון יודיש-וויסענשאפטלעכען אונטערשטיצונג-פארבאנד אז זי וועט נישט דולדען אז מען זאל בעשטימטע אין סיבוועזען מיט דער צוזאמענהאנג מיט דער חנוכה-אקציע פון יו"א

חנוכה-אקציע פון יו"א

לויט'ן פארשלאג פון פרעזיום מינצ-בערג בעשטימט די קהלה-פערוואלטונג 500 זל. פאר'ן בנין פון יו"א. די סומע — בעמערקט ה' מינצבערג — איז אזוי קליין מחמת דעם, וואס די פאזו-ציע פאר יו"א איז דורכ'ן מונזטשטער-יום אראנזשירט געווארן. אין דעם יום ווערען נאר בעטראכט אויפגאבען וועגען דרוגשטערע שטיצע פאר קראנקע, פאר וועלכע עם ווערען בע-שטימט שפעטער פון 150 ביז 200 זל. פאר יעדען.

אין דא, בעם צוזאמען פאקט פון סדר-היום, הויבט זיך אן דאס סאמע גע-רעדט. עם האנדעלט זיך וועגען דער בעשולדיגונג פון פרעזיום. פרעזיום מינצבערג גיט אויפטו, אז די

אויספארשונגס-קאמיסיע

וואס איז געשאפען געווארן צו דעם צוועק, האבע אפגעהאלטען צוויי זיצונ-גען. אויף דער בזוטע צו קאנקרעטיזירען זיין בעשולדיגונג, האט פרעזיום רוים ער-קלערט, אז מחמת די בעשולדיגונג איז נוגע דער קהלה-פערוואלטונג, קאן ער דעם ענין נישט אפשטעלען דער קהלה פערוואלטונג, נאר דעם קהלה-ראט.

פרעזיום ארוי. וויצמאן ווענדעט זיך דאן צו פרעזיום, אז ער זאל אוהם, חן וויצמאנ'ן זאלען, צו ער, וויצמאן, איז אויך פערמישט אין דער בעשולדיגונג נעמען שאפקע-לעזל. פרעזיום רוים ענט-פערט: מעגליך, אז די גאנצע בעשולד-יגונג איז שולדיג, מעגליך, אז קיינער נישט. נאר דער קהלה-ראט ווענט דאס ענין שוין בעטראכטען.

עם צוגעלייגט זיך א לעטערשאפט-לויבע פון פראפעסאר ווילנער, וועלכע פאדערט אז דער ענין זאל ווערען דורכגעפיהרט.

* * *

נישט לאנג איז געשהאהן אזא פאל. א בכבוד'ער פרומער יוד פון הייסישען רבנים-יחוס האט זיך גוט ארויפגעארי-בעט. ער איז א שהנער בעל-הבית אין שוהל, גוט בעגע צדקה או בעכ[illegible] זיך אין פערשידענע יודישע אונטערנע-מונגען. זיין פרוי איז אויך מעשיג אין פרויען-ארגאניזאציעס, וואס האבען צו מיט ארמאקאסיש-יודישע אנגעלע-גענהייטען. זי האבען דערוואקסענע קינ-דער. אינ מאלשער האט זיך בעפינ-דען פון א יינגען מאן, וועלן זי האט געלערנט די שולע. די פרענדשאפט האט זיך יונגערמאן צו פרויען-צימער. דאס הויז איז אפען פאר יעדען. אויך א קונה פון דער שטאט-סטארשטוב איז אפט געווען אין דעם הויז.

אויפן דאך פון דעם הויז האבען זיך אויפגעהאלטען פארשידענע מענטשען, וואס האבען דארט פארברענגט זייערע פרייע שעהען. אונטער זיי איז אויך געווען א יונגערמאן, וועלכער איז אויך אפט אהין אריבער. ער איז אויך אפט אהין אריבער. ער איז אויך אפט אהין אריבער.

אויפן דאך פון דעם הויז האבען זיך אויפגעהאלטען פארשידענע מענטשען, וואס האבען דארט פארברענגט זייערע פרייע שעהען. אונטער זיי איז אויך געווען א יונגערמאן, וועלכער איז אויך אפט אהין אריבער. ער איז אויך אפט אהין אריבער.

וועלכע לאדזער אינסטיטוציעס האבען זוכה-געווען

צו סובסידיעס מצד דער קהלה?

אן אוהל אויפן קבר פון הרב מייזעל זצ"ל

דער בודושעט פון דער לאדזער קהלה איז מיט מזל שוין אנגענומען א בע-שטעטיגטער. דאס בילדונגס-מינום-טעריום האט אין דעם בודושעט פאר 1929 געמאכט א בערטטעגדען שנום. עס זענען געשטראכטען גע-ווארפען א סומע פון 159 טויזענד זל. מיט 540 זל. אויף דער קומענדיגער צייט וועט מען דאס בעקומען 8000 זל. די מאזוניצע פאר דער געוועלשאפט „ארט" 6000 זל. אין געפלויגען אונגעדערט. דאס 7 זעלבע מוט די יחומים-הנזער, פאר דער הויך הוספ-אקציע למובת די ישיבות, למובת ישיבות חכמי לובלין, אויף אן-אוהל אויפן קבר פון הרב מייזעל זצ"ל אין בעשטימט א סובסידיע פון 5000 זל.; אויף ארומצומויערן א נדר ארום קבר פון הרב טריסטמאן זצ"ל — 2000 זל. פאר „מצה" אין בעשטימט 4000 זל.

די ארמונוסטראוווע אין ווירטשאפט לויט בודושעט-טיילען זענען גאנץ בעפרידיגענד. דער רעפרעזענ-מאציע-פאנד פאר'ן פרעזיום אין נישט שטראכטען אלס אונבערעכטיג-טע פאזיציע.

סר-הפל בעטרעפט דער נעטערהסער בודושעט 1 מיליאן 339.000 זל.

היינט אין די צייטען פון פראגרעס ווי מ'מאכט פערשידענע ערפינדונגען נאר אויף צו לאגען זיך, וואס שנעלער, וואס פליינקער צו לויפען, איז דעו מענש נאך מעהר ווי אמאל אונטערגעג. וואראפען א אומגליקס-פאל, וועלכע קע-נען איהם צייטווייליג אדער אויף א לענגערע צייט מאכען אונפעהיג צו ארבייטען, צו פערדינען, און אפט ברענגט אזא אומגליקס-פאל אויף ליי-דער דעם טוט!

די צייטונגען ברענגען אונז יעדען טאג גייעס פון אזעלכע אויסטערלישע געשעהענישען, ווי אומגליקען פון בעה-נען, טראמוואיען, סאמאכדען, און אנ-דערע משחיתים, וואס רייסען מערדער-ליך אוועק דעם קאפ פון דער פאמיליע. און דאדורך ווערען וויב און קינד אויסגעוואצט אויף הונגער און נויט.

צו ערזעצען אין אזא פאל אמוויניג-סטען די מאטערייעלע זייט פון דעם אומגליק, קען מען זיך פערזיכערן ספעציעל פאר אומגליקספעלע פאר נאר א קליינע צאהלונג ביי דער פערזיכע-רונגס-געזעלשאפט "Vita", אין וואר-שא, וועלכע נעמט צום ביישפיל א פרעמיע א גאנץ יאהר 12.50 זל., און גראנ-טירט ביי אזא אומגליקס-פאל אויסצא-צאהלען זאפארט די פאמיליע גאנצע 10000 זל.

געוויערע אינפארמאציעס, און אויך פערלאנג שיקט איהרע אגענטען, די אב-טיילונג פון די פערזיכערונגס-געזעל-שאפט "Vita" אין לאדז, נארוטא ווייטשא נ. 40, טעלעפאן 213.98

ביים מאכען אזא פערזיכערונג ברוין מען נישט צוזאטעלען קיין ערצטליכע אונטערזוכונג. 8121

יידיש טעאטער

אין פילהארמאניע

זאל — נארוטאוויטש 20 —

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן

גאסטראלען פון די בערטא זאסל יוסקא

בעלידטע ארטיסטען

שלמה הערשקאוויטש און לאזאן גערטנער

היינט מאנטאג, דעם 23-טען 9 אהרנד גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 2.50 זל.

די אין לאדז בעלידטע פיעסע אין 3 אקטען מיט טענץ פון ראזענבערג

היים זיסע היים

הויפט-ראלען: לענא—זאסלאווסקא, מישא—גלעזיכערמאן, מלך זען—הערשקאוויטש.

מיטוואך, 4 נאכמיטאג **דער גאלדענער יידוך** אין 4 אקטן

צו בילליגע פרייזען מיט טענץ

אין טענץ פון מ. שוהארץ, ראלען: ליוא-זאסלאווסקא דעבארע-גערטנער פיליפ-הערשקאוויטש

מיטוואך, ד. 25-טען דאנערשטאג, ד. 26-טען 9 אויגער אהרנד

פרעמיער!!! צום ערשטען מאל אין לאדז **פרעמיערע!!!**

דער גרעסטער שלאגער

די גלאקעז פון סיביר

הויפט-ראלען לאה—זאסלאווסקא הערשעל—געטליכערמאן שאפקא—הערשקאוויטש אין 3-טען אקט קומט פאר א גרויסער קאבארעט עס הערט געזונגען רוסישע געזאנגען-נומערן. בערטא זאסלאווסקא אין ה' ליבאוויטש וועלען טאנצען א נייעס טאנץ.

דאנערשטאג, 4 נאכמיטאג צו בילליגע פרייזען די שטארק בעלידטע פיעסע

די פרוי חוה ריס

אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון ה ג נ ס

מ י ל ע ר הויפט-ראלען אנא—זאסלאווסקא פער-דינאנד—געטליכערמאן פראנץ—הערשקאוויטש.

עס נעמט אנטייל לוט א. ב. פרויזען: בעזמאן, מאכארזאווסקא, נערח, פאדערמאן. מענער: פרייזל, אייזענבערג, באלבירנק, גוטמאן, האמבורגער, מאכארזאווסקי, ניהויז, פאללנסקי און ראקאוי. פרויען: סטערמאן—מ. ארנוואלד, מוזיקאלישע לייטונג—ל. זעלמאן.

בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען זוכ בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע

צוגאב = קאנטראל = פערזאמלונגען

וויינט, מאנטאג, דארפען זיך צושטע-לען אין לאקאל פון נייע ציגעל - גאס 51 די יונגעלייט פון יזהרגאנג 1889 פון די 1, 4, 6, קאמיסאריאט און זייע-רע נעמען הויבען זיך צן פון

A ביז Ž

מארגען, דינסטאג דארפען זיך מעל-דען דער יזהרגאנג 1889 פון 10, 12, 13, 14, קאמיסאריאט.

פראטעסט-פערזאמלונג

פון טישלער-מייסטער

דער ענין הקו-ארויסגערופען צווי-שען גרויסען עולם א הייסע דיסקוסיע, די ה"ה כאלאמסקי, קאפלאוויטש, קאנ-סאר און גאלדמאן האבען אין זייערע רעדעס שארף געטאדעלט דעם פרויב צוזוב'רעכען דעם פעראיין, וואס שיצט די אינטערעסען פון די טישלער- מייס-טער. לסוף איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, לויט וועלכער עס ווערט פראטעסטירט נעגען די ברעכער פון פעראיין און פון די לעבענס-איגטערע-סען פון יודישען בעל-מלאכה.

ווי אזוי פרומע יודען קוקען איצט אויף ליבע

אמאל אין א ראמאן ביי זיי געווען פרץ, איצט איז עס אביסעל אנדערש

פון די פרומע יודען זענען נישט גע-רוגע רוהרט האט מען נישט געהאלטען פון ליבע. אויף א ליבע צווישען א פאר יונגע מענטשען האט מען אין די אלטמי-דושע יודישע הויזער נעקוקט וויי אויף עפעס נישט קיין יודישע זאך, נישט פיינע זאך, וואס פאסטע זיך נאר גוים, אדער אויסגעפאסענע מענטשען. אבער נישט פאר בכבוד'ע ארטאדאקסישע יי-דען. פרומע עלטערן האבען גענומ-מען מיט א קונד א שידוך, וויי גאט איז נאר, איז דאך אודאי פון !

פרענען אבער דאס קונד, צו דער ווייטער וועלט. צו דער בעשטרעט אז צום הארצען — דאס איז די פרומע עלטערן כמעט קיינ-מאל נישט אינגעפאלען. ליבע — פון וואס פאסט עס פאר א יודיש קינד ! דאס האבען זיך אויך נעפונען די אמאליגע בעהרליך, און מ'טעהט נישט דאס וואס דאס איז אויך אפט אהין אריבער. ווי אויך אפט אהין אריבער.

אמת, פון הארט נאך יעצט אויך נישט פרומע יודען, וואס קוקען אויף דעם גוט מיט די זעלבע אויגען, וויי הינטערשטענדיג פרענדשאפט מעגען. אבער זייער בלוק איז שוין מעהר פרייע, נישט קיין יודישקייט אלעמאל, נאר מען זעהט אלעמאל, אז עס איז נישט קיין גוי, נאר א יונגערמאן פון אונזערע קרייזען... דערצו די פרענדשאפט, צוזאמען, איז נישט גענוג. דאס הינטערשטעק, אז ווען א רעכטען יונגערמאן שיידובים זיך א מ-דל, אבער דאס איז שוין נישט דער אלטי-ציגער וועג צו הייראטען, וויי עס איז נעווען אין אמאליגע צייטען אפילו בי א רב אז א יונגערמאן „שלעפער", וויי זי פלעגט אוהם רופען פאר דער מאלצמער אין דער פרומער מאטע, דער רב, איז גאנץ מס-כים אויף דעם, איז אפילו צופרידען פון דעם.

* * *

נישט לאנג איז געשהאהן אזא פאל. א בכבוד'ער פרומער יוד פון הייסישען רבנים-יחוס האט זיך גוט ארויפגעארי-בעט. ער איז א שהנער בעל-הבית אין שוהל, גוט בעגע צדקה או בעכ[illegible] זיך אין פערשידענע יודישע אונטערנע-מונגען. זיין פרוי איז אויך מעשיג אין פרויען-ארגאניזאציעס, וואס האבען צו מיט ארמאקאסיש-יודישע אנגעלע-גענהייטען. זי האבען דערוואקסענע קינ-דער. אינ מאלשער האט זיך בעפינ-דען פון א יינגען מאן, וועלן זי האט געלערנט די שולע. די פרענדשאפט האט זיך יונגערמאן צו פרויען-צימער. דאס הויז איז אפען פאר יעדען. אויך א קונה פון דער שטאט-סטארשטוב איז אפט געווען אין דעם הויז.

אויפן דאך פון דעם הויז האבען זיך אויפגעהאלטען פארשידענע מענטשען, וואס האבען דארט פארברענגט זייערע פרייע שעהען. אונטער זיי איז אויך געווען א יונגערמאן, וועלכער איז אויך אפט אהין אריבער. ער איז אויך אפט אהין אריבער. ער איז אויך אפט אהין אריבער.

אויפן דאך פון דעם הויז האבען זיך אויפגעהאלטען פארשידענע מענטשען, וואס האבען דארט פארברענגט זייערע פרייע שעהען. אונטער זיי איז אויך געווען א יונגערמאן, וועלכער איז אויך אפט אהין אריבער. ער איז אויך אפט אהין אריבער.

נאך אלץ דאס טרויעריגע ליד: קריזיס איז לאדז

דער וועקסל־פראָטעסט היינט.—די אקציע צו פאַנירעו די וויכטשאפטליכע לאָגע.

די טעקסטיל־אינדוסטריע און דער האנדל מוז טעקסטיל־סחורות ששעהט בסדר אוגער'ן צוגאַן פון זיך פערשאפֿענדען קרעזיס. נושט קוקענדיג אויף דער רעוויזיאָנער פראָדוקציע, שרומפט אין די קאָנסומציע און די סחורה־לאַגערס וואקסען זיך פונאנדער וו׳ אויף חיונות. די תבות פון דעם וויכטשאפֿטלעכען חובֿרז זענען אלגעמיינע, וביעיקר די נידריגע פרײַזען פון תבואה, די אפּנע שוואכע קויף־פעהיגקייט פון דער שטאָט־שוישער בעפֿעלקערונג, די אינגרהויפֿע שמוגלער־לאָסטען, די צו־הויכע פרוואָסט־דיסקאָנטאָ־צינזען, דער מאנגעל אין פּראָדוקטן און דער רוהק אין באַנק־קרײַז־לויף פאַרן סחורות. וו׳ אויך דער גרויסער אונטערשור צווישען קאָסטן און מזומן־פרײַזען בײַם שלוסן מראָזאָק־צייַט אויף טעקסטיל־ארטיקלען.

אבן אַלץ אונרוהסריע אין האַנדלס־צעטערס אין לאָגר און די לאָגע פֿון דרוסקי, צום שפּעטסטן האָט אָבער יעמראַפֿען דער קרוזוס דאָס אונרוהיקע אין האַנדלערגרײַז לאַרז. אין דאָס איז פֿריששטנדליך: ווײַל לאַדז האָט אַ סך פּראָדוצירט אין די פּראָדוקציע ווערט אינאוו־הערליך פֿערקלענערט, און דאָס רופֿט זיך אָפּ פֿאַטאַל אויף דער וקאַנאַמישער לאָגע פֿון נרונדלעכען סאַנדזען די האַנדלס־בעציהונגען. וועגען דעם עין קומען לעצטענס פֿאַר קאָנפֿעקציעס צווישען סוחרים און אונדוסטריעלער. די העפֿאַרס אין דער פֿערקויפֿס־בערענגונגען זאָל בעששטאַנד אין אָפּשטעלען דעם לאָנג פֿלענט דער פֿאַבריקאַנט קויפֿען מאַשינען און בויען פֿאַבריקען פֿמעט אויף בלויז קרעדיט. דאָס־זעלבע אין גענוגן מוט רויהשפּאַנען. דער וועקסל אין גע־וויסן דער הויפּט־צאָהלונגס מיטל אין האַנדל אין אין דער אונדוסטריע. מע׳ן וועקסל פֿלענט מען אויך צאָהלען דירה־געלט, מ׳פֿלענט בעצאָהלען די חשבונות אין געוועלבל, אין מ׳האָט גע־נומען לעבענס־מיטלען; דאָס זאָלבע מוט שכר־לימוד, שוסטער־גערלד א. אז. ו. אַלץ אין אומשטום דער וועקסל. אוצט איז די סיטואַציע אויף אזוי פיל קאַטא־סטראָפֿאַל, אז דאָס ווערט „וועקסל־פּראָטעסט" אין א צרות־רבים, ווען שרעקט יונג און אלט. צוליב דעם איז שמארק געשוואַכט דער צוטרוי צום פּאַב־ריקאַנט און סוחר אין לאַנד און אויס־לאַנד אלץ קרעדיט־קוואַלען זענען פֿער־שוואַכט נעוואָרען. מהאי טעמא ווערען די עקזיסטענצען פון די גרעסטע פֿיר־מעס געשעפֿט אונטער'ן פּראָגע־צייכן.

דערצו וואַקסט בכדי די צאָהל פּרא־טעטורע וועקסלען. די פֿינאַנציעלע לאַגע פון די נאָך־עקזיסטירנדע פֿיר־מעס אין אינט אזוי, אז אין די ווערט אין האַנדלס־לעבען. אין אוצטוגען נע־רַאַנגלט כּאַראַקטער קוים זאָל דער קורצפֿער־מינוגער וועקסל, די עסטאָם בעגרענץ־טע פּראָדוקציע אין דער האַנדל ס׳רוב מוט מוזטו זיין דער שוצפּונקט פֿאַר־ן וויכטשאַפֿטלעכען אויפֿלעבען פון לאַדז. די פֿערוועדלונג פון דער דאָזיגער נישט־מאַלענדער רעפֿאָרם אין האַנדל מיט טעקסטיל־אויסאַבטיגונג אין אָבער אפֿהענגיג פון די אינטשרהאַנדלונגען, ווען די הויפּט־פּראָדוצירער פֿון אונדוסטריע־לער פֿונהרען אוצט צווישען זיך. עס האַנדלט זיך אין דעם פּרינציפּ: אז אויב דער כּוח ווערט נושט ארויס, אין דער וקרעדיט־נושט קאָסט אין דער וואָרעם.

אין דער אונרוהסריע אין האַנדלס־צעטערס אין לאַנד אין די לאַדזער אין א נע־דרוקטע, צום שפּעטסטן האָט אָבער יעמראַפֿען דער קרוזוס דאָס אונרוה־שרעקען אין האַנדלערגרײַז לאַדז. אין דאָס איז פֿריששטנדליך: ווײַל לאַדז האָט א סך פּראָדוצירט אין די פּראָדוקציע ווערט אינאוו־הערליך פֿערקלענערט, אין דאָס רופֿט זיך אָפּ פֿאַטאַל אויף דער וקאַנאַמישער לאַגע פון דער נאָך־עקזיסטירנדער פֿיר־מעס אין אוצטוגען נע־רַאַנגלט כּאַראַקטער קוים זאָל דער קורצפֿער־מינוגער וועקסל, די עסטאָם בעגרענץ־טע פּראָדוקציע אין דער האַנדל ס׳רוב מוט מוזטו זיין דער שוצפּונקט פֿאַר־ן וויכטשאַפֿטלעכען אויפֿלעבען פון לאַדז. די פֿערוועדלונג פון דער דאָזיגער נישט־מאַלענדער רעפֿאָרם אין האַנדל מיט טעקסטיל־אויסאַבטיגונג אין אָבער אפֿהענגיג פון די אינטשרהאַנדלונגען, ווען די הויפּט־פּראָדוצירער פֿון לאַדז. די פֿערוועדלונג פון דער דאָזיגער נישט־מאַלענדער רעפֿאָרם אין האַנדל מיט טעקסטיל־אויסאַבטיגונג אין אָבער אפֿהענגיג פון די אינטשרהאַנדלונגען, ווען די הויפּט־פּראָדוצירער פֿון לאַדז.

אין דער אונרוהסריע אין האַנדלס־צעטערס אין לאַנד אין די לאַדזער אין א נע־דרוקטע, צום שפּעטסטן האָט אָבער יעמראַפֿען דער קרוזוס דאָס אונרוה־שרעקען אין האַנדלערגרײַז לאַדז. אין דאָס איז פֿריששטנדליך: ווײַל לאַדז האָט א סך פּראָדוצירט אין די פּראָדוקציע ווערט אינאוו־הערליך פֿערקלענערט, אין דאָס רופֿט זיך אָפּ פֿאַטאַל אויף דער וקאַנאַמישער לאַגע פון דער נאָך־עקזיסטירנדער פֿיר־מעס אין אוצטוגען נע־רַאַנגלט כּאַראַקטער קוים זאָל דער קורצפֿער־מינוגער וועקסל, די עסטאָם בעגרענץ־טע פּראָדוקציע אין דער האַנדל ס׳רוב מוט מוזטו זיין דער שוצפּונקט פֿאַר־ן וויכטשאַפֿטלעכען אויפֿלעבען פון לאַדז. די פֿערוועדלונג פון דער דאָזיגער נישט־מאַלענדער רעפֿאָרם אין האַנדל מיט טעקסטיל־אויסאַבטיגונג אין אָבער אפֿהענגיג פון די אינטשרהאַנדלונגען, ווען די הויפּט־פּראָדוצירער פֿון לאַדז.

לאָדזשער קאָמערציעל־טעאַטער

„ארט"

אלעע 1־טער מאי 2

(פּריהער ענגליש־טער זאל)

קינסטלערישער לייטער: משה בראָדערזאָן

דירעקציע: יוסף סטרוגאַטש.

היינט, מאנטאג, 1 מאַרטשעלונג

פון גרויס פראַנצויז

א. קוים

נ. מיט צרות

אָנהויב 9,30 אוועגד.

די קאַסע איז אָפּען פון 11—1

און פון 5 אין אָוועגד

צו די וואַהלען פון דעלענאַטען צום 9־טען ציוניסטישען לאַנד־צוזאַמענפאַהר

די וואַהל־קאָמיסיע מאַכט מעקאַנט, אז **די** וואַהלער־רשימות זענען אויסגע־לענט אין ציוניסטישען ביורָ ביז צום 24, ד. ח. אין משך פון דער צייט קע־נען **די** וואַהל־בערעכטיגטע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע קאָנטראָלירען זייער וואַהל־רעכט אין אָרייגטראָגען רעקלאַמאַציעס.—

די וואַהל־קאָמיסיע

דער וועקסל־פראָטעסט היינט.

דיסקוסיע וועגן חניכה־פּייערונג

אין דער ווילקיזיר שול

די מראָדיציאָנעלע חנוכּה־פּעשרונג אין דער ווילקער שולהאָף אָרויסגערופֿען א גרויסע פּראָטעסטירנדיגע זשהר פון בילעטען זענען שוין פֿאַרקויפֿט געוואָרען.

אין ליטע פון די הויז־בייזיצער

געפֿען דעם צוגירונג דירה־נעלד אין די ייִדישאַטישע ארבייטער־וויזיטער

צוליב דער בעששטמעך הויך פון דירה־געלד אין די שטאָטישע הויזער אויף „פּאָלעשיע", הערען מיר, אז די הויז־בעזיצער קלייבען אונטערשריפֿטען פרי אינצוקלאָגען די לאַדזער שטאָט־פֿערוואַלטונג פֿאַר דער אויפֿוועטסט־מאַכט אין בעשטימען א „צו נידרינגען" דירה־געלד. די הויז־בעזיצער פֿאַרלאַנגען צו בעששטימען אזא דירה־געלד אין די שטאָטישע ארבייטער־הויזער, אז די לאָדזער וויזיטאַטאָרען זאָלען אַפּשאַצען דעם ווערט פון יעדע וווינונג אין יעדן הויז אין באַזונדער. אין דאָס איז אָבער נאָך אַלץ נישט אלץ. אין יעצט איז געקומען דער פּאַסטעך מיט דער אָנזאָג, אז דער וואַהל־קאָמיסיע האָט אָנגענומען דעם פֿאָרשלאָג פון דער פֿאַרוואַלטונג פון דער וויזיטאַטאָרען־אָפּטיילונג, אז מען זאָל אויפֿהויבען דעם קאָס פֿון דירה־געלד אין די ארבייטער־הויזער.

אָבער אין דער וואַהל־קאָמיסיע האָט מען נאָך נישט אָנגענומען קיין באַשלוס אין דער ענין. מען וועט יעדען פֿאַל באַזונדער אונטערזוכן. אין דאָס איז אַ ריכטיגע זאַך, אז מען וועט אין יעדן פֿאַל באַזונדער אונטערזוכן, אין דאָס איז אַ פֿאַלשע זאַך, אז מען וועט אין יעדן פֿאַל באַזונדער אונטערזוכן, דאָס וועט נאָך אַלץ נישט העלפֿ

Lodzer Tageblat № 297 לאדזער טאגעבלאט

„קרז-היסוד" וועלט פון ניי-יאהר
אן'ארגאן פון דער „יודישער אגענץ"

לאנדאן, (י"א)

אונסער'ן פארזיכן פון ד'אביגדור נאלד שמידט אין דא פארשפרייטן די צוטרעף פון דעם יודישער „אגענץ". אויפן פארשלאג פון ארגאניזאציאנס-קאמיטעט אין בעשלאסן אינצושטעלן אן'ארגאן פון 1. יאנואר 1930 די לעטונג פון „קרן-היסוד". וועט נעשטהן אין גלטלעך טיילען פון ציונוסטישער עקזעקוטיוו ד"ר פייקוס ראזענבלום, לואי ליפסקי, פראפ. ברא־דעצקי און גרופי שאלי.

די קאנפערענץ האט אויך נעווהלט א פאליטישען קאמיטעט פון 14 פערזאן, און וועלכען עם זענען צוגיוש אנד. ערנין ד'אביגדור נאלדשמידט, שארל וואלי־קאהאן, הרב ד"ר דעלעם, ד"ר שפשטין, מאיאר נאמאן, לארד ראמשילד און אנד. אויף דער קאנפערענץ זענען אויך נע־ווען אנווענד די מיטגלידער פון קרן־היסוד. די נעטע לעטונג פון „קרן־היסוד" וועט נעשטהן אין גלטלעך טיילען פון ציונוס־שען אין נושט־ציונוסטשן.

גענהיימניספולע שמד־געשיכטע
(ענדע פון זייט 8)

האט מען זי אין קאשמשאל אויף בער־נארנסקא נאס, אז ע'שמד'ס איז זי ערשט פון 14־טען אויגוסט אן אין אז נושט קיין קריסטליכער קאלאניע האט אויבר נעמרובט צו אנטלויפן פון אזא־רע עלטערן, נאר אז אזוי האט זי נע־האנדעלט אנמער דער ווירקונג פון א גלח, ווילכער האט נעווהלט בלוין „ר־מעוון" אויבר נשמה אין אז דאס ווען קיין גלויבן האט זי, מיט דער חילף פון זשלבען גלח, דורכנעמאכט דורך ים, רויבונג און ווארשע.

קאנפערענץ פון „ארט" אין מאסקווע
(ענדע פון זייט 3)

זאהר פיל צו פערנרינגערן די שווערע לאגע פון יודן אין דער וויסרוסישע שטאט אוז שמעטלאך. צולוב דער נייער אנראר־רעגלאמענט אין וויסרוסלאנד, אין אויך פארהאן א האנדונג, אז יודן וועלן דארט אויבט בעקומען נייע ערד.

א דאנק אט דאס וידוי האט זיך דער שוסטער מיט אוהר פארשוינטשרעסירט, מיטמאכט וועלן דאס בעקומען אין פארבינדונג די נייע מעטוד קיום פון דעם „ארט" צו נעבען מעלנושש בעדינגונג די נעוואלדער, וועלכע זענען נעווארען השנדלער, און אנשטע לעו פאר זיי פאבריקאנטן אינסטרוקטארן וואס זאלען זיי לערנען וי צו בענוצן זיך מיט א מאשין.

די קאנפערענץ האט אויך אויסנעהערט א זאהר אינטערעסאנטן בעריכט וועגן דער קאלאניזאציע הילף, וואס דער „ארט" נוט אין ראטען־פארבאנד די דא קלאסרטע יודן אין וועגן דער אינ־מיטען ווער צוגיב אין די שוועריג־קייטן.

Zgubiono sakiewkę
z wekslem na zł. 30. wystawca Frania Matusiak na zlecenie Zygmunta Matusiak płatny w Łodzi ul. Południowa 29 w dniu 28-2 1930 r. Waksel został unieważniony. Uczciwego znalazca upraszamy zwrócić pod adresem Mędrzycki Południowa 15.

Bureau-franlein
die Nebenbeschefftigung wünscht wird für abendstunden gesucht. Offerten unter P. K. an der Expedition dieses Blattes.

דאס לאנג־יהריגע רעכטס־קאנסולענט ביקרא
ש. האכבערג. פאנסקא 1.
ער קאנסאנטינער ציפער מראמיוי מיט 3, 15.
ערלעדיגט אין שרייבט אלערלי ביזעס אין קלאגעס קלאזולעס זאבעזפיעטשעניעס — ספעציאליסט אין שטיער ענגעס —
אדוואלאניעט אויך פאטענט דאכאדאוע ס'וועלט אויסגעקופט פאטענטען אויפן 1930 יאהר
Hochberg, Żeromskiego l.
Telefon 136-77.

לאנגיהריגער געריכטס-סעקרעטאר
שרייבט אין ערלעדיגט
אלערלי ביזעס, קלויזולעס אין זאבעזפיע־שענים.
שענקט אין אלץ שטעט פון פוילן.
וועכער ספעציאליסט אין אלע מילימער-זענינים.
שנעלע ערלעדיגונג פון פאטענטען-אויסקוף
רעכטס-קאנסולענט ב. מ"ץ,
פעטרי־קאוור 10. אין הוף רעכטער אינגאנג

פאר 120 זל. צו פערקויפען א נייער
לוקסוסאוע שווייצאריש שטער
פאטעפאן
וואכאדניא 16, ווינ. 9, פארטער. 5887

סוחרים און פאבריקאנטען
פערלירט נישט אייער האפנונג
אז דאס בעסטע מיטל נעגען באנקראטען און מרעטסטירטע וועקסלען, איז צו וועט־דען זיך אין די בעריכטע ביורא סאנדאוע
„וועריטאס" פיעטר. 31
אין הויף
טעל. 53-27. ווא אלע הויבט ענינים פון פרא־צעסירטע וועקסלען ווערען שטרענג בעהאנ־דעלט אין פון דער ביורא נעזויכערט און נא־לאנטירט. דאס ביורא שיקט אויס אייגענע מענשען אויף דער פרעמיץ אין גאנץ פוילען. דאס ביורא ערלעדיגט אויך אלער ארט ביט שרייבען אין אלע רעגירונגס-אינסטיטוציעס. אין דער ביורא איז אנגאשטירט דער נעווענ־סר סעקרעטער פון אידישאנד גראדזקי אין פון קאמערניק טאמאשעווסקי
Antoni Matuszkiewicz

שהנע האנד־שטיקערייען־ארבייט
וועש
קאפען צינען הצמדע קאמבינאציעס סטארק זעהר בילינ
גרעסטיקע אזשורי מאלערע גרעסטע אפלקאציע אין אלע ארט
נעמט אן בלויוויס זאוואדזקא 27 טעל. 185.32
אמבעקוועמסטען צו פערשטענדיגען נאך די ארבייט פון 6 אזיגער

סוחרים אין פאבריקאנטען!
— ס'איז צייט אויסצוקויפען —
האנדעלס-פאטענט
אויפ'ן יאהר 1930,
וועלכע ס'בעזאנדערע פינקטליך אין רעזיעל דאס ביורא
„ארגוס", זאבדניא 36, טעל. 10847
דער טערמין איז נאר ביזן 31. ד.ח. אין וועדט ניט פערלענגערט

לעטשניצע
17 זשיערסקא 17, מעג. 33־16
אלערלי קראנקהייטען וועדען פון ספעציאליסטיש דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אויונד. — מאסאזש, עלעקטריזיטעט פאקען־שלאטען, קינסטליכע ביידזשן־זעשטראלונגען אינסזינגען גענען שקאר לאטינע.

לעזט איז אבאניירט
לאדזער טאגעבלאט

קלויזולעס
— און —
זאבעזפיעטשעניעס
אויך אלע שטעט איז פוילען
ערלעדיגט אפשנעלסטען דאס רעכטס-קאנסולענטן-ביורע
„ארגוס", 36 זאכאדניא 36

הי־אמעריקאנער־נעלד
צו בילינע צינזען
אויף בערלינער הייזער
בעזארגט שנעל
Ch. Regenwetter
Berlin S. 14, Stallschreiber № 33
Telefon: Dönhoff 4337.

מאכאנישע שלאסערייען אנד שוויסערייען
J. REDER, Łódź
Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
כ'נעהמ אן פערשידענע מאשינען-רעפעראטורען וויי צוסאטען מעב־שידענע מאשינען-טיילען, אוך אויטאמאבילע שוויסונגען.
אכטונג שטריקער!
איך שענק צו מישען מיט מעסטערס פון **35** זל. אן רעיעלע אויסזיהרונג.
כריואס-וואינונג **נראנסקא 20** ווינ. 17.

הילפס-פעראיין „תומכי אורחים"
מאנטאג, ד. 6 יאנואר 4 אזייגער נ. מ. קומט פאר אין פעראיינס-לאקאל, פאמארסקא 18 די יעהרליכע
גענעראל־פערזאמלונג
מיט פאלגענדען טאג־ארדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואהל פון א פארזיצענדער אין אסעסארען, 3) פארלעזען דעם פראטאקאל פון די לעצטע גענעראל-פערזאמלונג, 4) בעריכט פון דער טעטיגקייט, 5) בעריכט פון דער רעוויז־יאנס-קאמיסיע, 6) וואהלען פון א פערוויזיאנס - קאמיסיע, 7) בעשטעטיגען א בודושעט אויף 1930, 8) פערשידענע פארשלאגען.
בעמ.: לויט 19 § פון די סטאטוטען וועט בייא א נישט-גענוגענדער צאהל אנוועזענדע מיטגלידער פארקומען די פערזאמלונג צום צווייטען טערמין דעם זעלבען טאג פינקטל. 6 אוועגד. לויט § 17 וועלען קענען אנטייל נעמען אין דער פערזאמלונג, נאר די מיטגלידער, וואס האבען אייגענצאהלט מאנאטס-בייטראג ביז דעצ. 1929.
די פערוואלטונג פון „תומכי אורחים".

Kino MIMOZA
ul. [illegible]ińskiego 178.
היינט פרעמיערע!
לעבענס - פערוואגעלטע
George Bancroft אין דער הויפט-ראלע:
נאהנסטער פראגראם: **דעם צאר'ס אדיוטאנט**
מיט **איוואן מאזשוכין** — אין דער הויפט-ראלע —

לונגן-ליידענדע
פרעגט אייער דאקטאר אן ער העט אייך בעשטע־טיגט, אז פון טויבערקעס שטארבען מעהר מענשען, וי פון אנדערע קרענק. צוליב דעם דארף יעדער וועלכער ליידט אוך דרינגענד, בעזוכט, וויסנשאפטליכע די לונגען־קראנקהייטען האט זיך ארוים־גערופען FAGOSOL בייא פארשוינד Fagosol פארשוינד אין א קורצער צייט דער הוסט, עס פערשטארקט זיך דער אפעטיט און דער קרעפטער נעמט צו אוך דער וואג. Fagosol קען מען בעקומען אין אלע אפטייקען. — הויפט-סקלאד:
F. Rozenstadt, Warszawa Pl. Grzybowski № 10

לעטשניצע
17 זשיערסקא 17, מעג. 33־16
אלערלי קראנקהייטען וועדען פון ספעציאליסטיש דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אויונד. — מאסאזש, עלעקטריזיטעט פאקען־שלאטען, קינסטליכע ביידזשן־זעשטראלונגען אינסזינגען גענען שקאר לאטינע.

סוחרים און פאבריקאנטען!
— ס'איז צייט אויסצוקויפען —
האנדעלס-פאטענט
אויפ'ן יאהר 1930,
וועלכע ס'בעזאנדערע פינקטליך אין רעזיעל דאס ביורא
„ארגוס", זאבדניא 36, טעל. 10847
דער טערמין איז נאר ביזן 31. ד.ח. אין וועדט ניט פערלענגערט

אזעלכעס איז נאך נישט נעווען!
נאר וואס איז ארוים פון דרוק א העכסט־אינטע־רעסאנט ספר פון יודישן פאלקלאר־אוצר א. נ.
„לעקסיקאן פון יודישע חכמות"
פון הרב ישעיה זלאטניק.
דער לעקסיקאן ענטהעלט די נעקליבענע דבורים, גלייכווערטלעך, אבפאקטען און אינפאלען, פון די נרעסטע חכמי ישראל אין דע־לעצטער צייט, וועלכע זענען נאך אין ערגיץ נישט פערעפענטליך נעווארען. אנ'אמת'ן גיטסטיגען פערגענגען קאן יעדער יור נעפ־נען אין די חכמות, וועלכע שפרודלען מיט'ן עכטען יודישען הומאר אן ווית, וואס זענען אזוי אינ־ענארטיג און אריגינעל אין דער וועלט־פאלקלאר־ליטעראטור. דאס ספר פאר'ן פרייז 3 זל.
אין צו בעקומען בייא מחבר:
Rabin Sz. Złotnik, Radom.
נעגעז נאכנאהמע וועדט נישט נעשיקט.

וויכטיג פאר אינדוסטריעלער און סוחרים!
Biuro Prawniczo-Windykacyjne
„JUSTICE"
לאדז, פעטריקאוער 62
ערלעדיגט פינקטליך און נעוויסנהאפט זעכט־ליכע קלאזולעס, זאבעזפיעטשעניעס, נאדזארען סאנדאוע אופאדלאשטש'ן אוך נאנץ פוילן. מיר בעזיצן ספעציעלע מער־בינדונגען מיט דאנציג, אויבער-שלעזיען, פּג־מארשע און גאליציען. ביטעס וועדען אוך נעשריבען פון אלע אורושענדע-סקארבאוע, סאנדאוע אפעלאציעס א. א. ו. ו. היפאטעק-אק־טען און אינטערציוסעס, שוחזות-אקטען וע־רען ערלעדיגט דורך פאכמענישע קרעפטען, יורידישע טצות—אומזיסט, דאס ביורא איז טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוו. מיט אכטונג רעכטסקאנס.-ביורא "Justice" Pietrkowska 62,
בעמ.: אינקאסא פון פראטעסטען ווערט ערלעדיגט אוך אייגענע קאסטען.

צו וואס לוידען שמערצען פון
אדציכקעס, אז אין 2 טעג קענט איהר זיי בעזייטיגן נוצענדיג דעם פלעסטער „ראדיקאל" פרייז **80** גר. אוך פילען „ראדיקאל" וואשט אף שמוץ אין פלעקען פון אלע קאלירטע שיך — פרייז 50 גראשען. —
צו בעקומען ביים צייטונג פערקויפער ווינער פיעטריקאוער 10.

פוק חזי מה עמא דבר!
(מגחות ל"ח)
אלע יודען ווייסען, אז קלויזולעס אין זאבעזפיעטשעניעס אוך אלע שטעט פון פוילען, אלע ארט פאדאניעס ווי: סאנדאוע, סקארבאוע אין אדמיני־סטראציע אוך שותפות-אקטן, וואוי־נונגס-אקטען, אפעלאציעס, ווילאנ־טשענישע איבערצוגען (אוך העברע איש) א. ז. ו. שרייבט אין ערלעדיגט לוים'ן אוסטאנ:
רעכטסקאנסולענט: **י. ח. בוזין**
לאדז, אגראדאוע 3,
צוגעגלויבע פרייזען (עגזיסטירט זייט 1910.)

מה שהיה הוא שיהיה, ומה שנעשה, הוא שיעשה!
אלוי זאלסט ווייסען קומען אין די בעוואוסטע
רעכטקאנסולענטן-ביורא
ד. מאנעלא
פיעטריקאוער 17 זאכאדניא 52
טעלעפאן 148-79
וואו עס וועדט ווייטער ערלעדיגט און נע־שריבען אלערלי ביזעס! קארנע, ציווילנע, האנדלאוע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס קלא־זולעס, זאבעזפיעטשעניעס אוך אלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין אורושאנד רעזיעמטש, וי אוך איבערצוגען אין אלע שפראכען, מיט גכטונג
ד. מאנעלא, רעכטסקאנסולענט
פיעטריקאוער 17

דרוקזאכען
אלערלי
וועדען שנעל, אין פראמפט צין דער סיינסטער אויס־פיהרונג און מאדערנסטער שריפט אויסגעפערטיגט. —
קלעפסידרעס
וועדען אין פערלוף פון 1 שעה
נעדרוקט און אויסגעקלעפט צין דער נאנצער שטאט
פוכדרוקערייי
ע. אין מ. האמבורסקי
פיעטריקאוער 16, טעלעפאן 47

לעזט איז אבאניירט
לאדזער טאגעבלאט

מה שהיה הוא שיהיה, ומה שנעשה, הוא שיעשה!
אלוי זאלסט ווייסען קומען אין די בעוואוסטע
רעכטקאנסולענטן-ביורא
ד. מאנעלא
פיעטריקאוער 17 זאכאדניא 52
טעלעפאן 148-79
וואו עס וועדט ווייטער ערלעדיגט און נע־שריבען אלערלי ביזעס! קארנע, ציווילנע, האנדלאוע, אפעלאציעס קלא־זולעס, זאבעזפיעטשעניעס אוך אלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין אורושאנד רעזיעמטש, וי אוך איבערצוגען אין אלע שפראכען,
מיט אכטונג
ד. מאנעלא, רעכטסקאנסולענט
פיעטריקאוער 17

אבאנאמענטס-פרייז: נאר א חדש אין פוילען 5 זל., אין פרעמדע לענדער 1.25 דאלער. אנאנסען-פרייז: פאר א מיליממעטער-שורה פארן ערשטן מאל 15 גר., פאר מעהרע מאל 10 גר., פארטעקסט 60 גר., קלוין 15 גר., פרעמדע 30 גר. ניען—20 פראצענט, אין פארגרעסערטע לעגדער—100 פראצענט. פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט—מיט 50 פראצענט. פון די ערשטע וואכע נישט אראפגעלאזט קען ווערען.
Redaktor-wydawca M. Hamburski
Tłocznia: M. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska 16